

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.1. SS. Sacramentum extensio quædam est incarnationis Verbi in qua nobis vita tribuitur Deo propria, quæ Christo in Incarnatione communicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

divinam vniouem vitam gratie spiritualem partem. quam hoc mediantie illis infundit. Hanc vitam Christi fidelibus concedit per vniouem seu incorporationem cum eo in V. Sacram. cum enim sit vita gratie, de illa impossibile est agere, nisi nobis Mater gratie subueniat: hanc igitur salutatione Angelica ab illa postulemus. *Ant. Maria.*

¶ SS. Sacramentum extensio quaedam est Incarnationis Verbi, in qua nobis vita tribuitur Deo propria, qua Christo in Incarnatione communicatur.

Inquiri magni consilij Angelus D. Thom. rationem qua ducti Christi fideles maiori pompa ac solemnitate (& merito quidem) mysteria SS. Sacramenti, quam alia Sacramenta venerunt & hanc ingenio suo dignam pectent in medium: *Quia in hoc Sacramento totum mysterium nostrae salutis comprehenditur.* Et sicut alius mysterij veneratio maior est: aut minor secundum venerationem immensa bonitatis Dei, quam in eo recognoscimus, atque in hoc in summo gradu eius manifestetur bonitas: cum in illo nostrae salutis emittet Sacramentum: hinc est quod illud caeli pompaque multo digniore veneretur. Vt fidei habeo articulum nostrae salutis mysterium sacrosanctam Verbi Dei Incarnationem: *Propter nostram salutem descendit de caelo, & incarnatus est de Spiritu S. Vnde significat ex eo quod in illo comprehendatur mysterium Incarnationis, in quo Deus bonitatis suae signa dedit irrefragabilia, idcirco praeter ceteris honore colatur eminentiori.*

Plerumque occurrunt rationes quibus conformitas probetur inter SS. Sacramentum & Incarnationem Verbi, quibus ostenditur esse quaedam epilogum seu compendium eius quod illa comprehendit, quoniam nulla alia daretur ratio, quam quod in eo eadem attributa diuina relpenderent, quod probat D. Tho. ex D. Ioan. Damasc. quae in Verbi Incarnatione praesulgebant, quae clarum proferebat bonitatis, sapientiae, iustitiae, & omnipotentiae diuinae testimonium: *Per Incarnationis enim mysterium monstratur simul bonitas, sapientia, iustitia & potentia Dei.* Et cum in hoc diuino Sacramento, manifeste declaret ipsa eadem attributa, sufficienter probatur propositio vnius ad alterum quae declaretur eorum comprehensio: Hae autem maxime propositio nostro conuenit quam ad-

ducit D. Chrysostom. qui luculenter hanc probat veritatem. Perpendit SS. hic Doctor eius excellentiam, & optime trutinat eam quoque quae concernit mysterium Incarnationis, & ite considerata vtriusque dignitas SS. Sacramentum vocat extensionem mysterij Incarnationis: *Deus multis modis in Incarnatione extensio.* Hoc concello optime dixit D. Thomas quod in eo comprehendatur mysterium nostrae salutis. Censuit D. Ambrosius Lib. 1. de Interpella. pro, hanc Iob mysterij Incarnationis magnitudinem expressisse verbis plane mysticis, & omnino prophetiis, quibus SS. hic Patriarcha hoc voluit mysterium enodare: *Qui commouet terram de loco suo, & columnae eius contremunt.* Hoc actum est dum Deus factus est homo: commouit terram de loco suo, & columnae eius tremore concusse sunt. Locus terrae est infimum, & centrum ipsum, quae de causa ipsa reliquis elementis est inferior. Arripit illam Deus & extollit usque ad altissimum caeli: terram nostrae defiguit humanitas ex natura sua vilis & abiecta, creaturarum omnium infima: hunc assumpsit Deus & extollit usque ad caelorum altissima, ad ipsius Dei celsitudinem, eam vniens supposito Verbi Diuini: *Quo altius cuncti non potest* ait D. August. & haec humanitas, quae cadere debebat ad infimum praepio creato immixa supposito, attollit eam ut suppositio immittatur diuino, quod altissimum occupat locum. Opus hoc tremore caeli columnas concussit, id est ipsos Angelos, ut hoc exponit Virgini Angelus Gabriel, dum ait illi: *Ecce concipies in utero & paries filium & c.* Et filius Altissimi vocabitur. Filium in utero & Virgo concipies in quo naturae humanae abiectio subleuabitur & vnetur altitudini filij Dei. Opus hoc tale futurum est, ut nec ego nec reliqui Angeli eius captiamus mysterium, solum seruetur Spiritui S. eius vrpote auctori. Hae igitur terra ad caelorum exalata sublimitatem caelestes habuit & diuinas praepitates, diuinum esse, diuinam subsistentiam: quocirca dum filius Dei sit homo ipse homo factus est filius Dei, & quamvis diuinitas velo contecta sit humanitatis, quo illam obumbravit, non ideo tamen habere desinit Dei diuinitatem, & sub illis tortis vita viuere Dei: nam haec illi Verbum communicabat per vniouem hypostaticam quae vni tam sibi seruabat inseparabiliter illam humanitatem. Itaque opera quae in coram humanitatis fruuntur homo vniouemque vita Dei illi naturae communicata, eo modo quo Pater aeternus Verbo diuino suam communicauerat.

Idem quandam habet imaginem in facie beatae

Super illud. Vnus panis & vnum corpus
Lib. 1. de Interpella.
Lob 9. 6.
III. Propheta Iob de re concusse sunt. Locus terrae est infimum, & centrum ipsum, quae de causa ipsa reliquis elementis est inferior.
Lib. de Interpella.
Lib. de Interpella.
Lib. de Interpella.

IV. Hujus figura fuit Sancta Sancto- zua.

Exod. 36.

V. Eiusque velum.

Ham. 2. de Cruce.

Lib. 10. de Adorn.

VI. Que la- tus ex- ponitur.

Hebra. 10. 20.

Iean. 2.

brica loci Sancta Sanctorum: ita namque Deus huius sibi servavit dispositionem ob multitudi- nem Sacramentorum quibus abundat, ut nec Anglico quidem sed suo tantum illam comite- re decreverit ingenio: ipse propria manu eam delineavit, atque ad eius executionem duos creavit operarios quos sapientia replevit super- naturali quoad opera polymita, horum autem sunt nomina Beseleel & Ooliab. Deus igitur praecepit fieri Sancta Sanctorum, in Hebraeo legi- tur Sanctitas Sanctitatum: locus hic erat supre- mae dedicatus sanctitati, ipse nempe Dei, ubi singulariter illa representaretur in arca illa toti orbi notissima, auro primo & fulvo nimis contexta, & super illam propitiatorium, quod erat tabula quaedam ex auro mundo & hinc, ita vitula ut carbo videretur ignitus: deinde co- fici iussit ore textorio insignie velum ex hya- cintho, purpura, cocco bis tincto, & hyssopo re- tor- ta, opere polymitarum arte compositum. Hoc a sapientissimo iussit art. fice componi: Opere plu- rario, & pulchra varietate com. ex. un. In Hebraeo legitur: Opere artificio doctissimi, sicut illud pi- cturis. Velum hoc inter alia miracula huius o- pera tabernaculi splendebat augustius: unde a D. Chryso. dicitur Velum pretiosissimum: velum expandendum erat, ut illo locus ille reteretur Sancta Sanctorum.

Hanc fabricam exponit D. Cyril. Alexandr. atque in illa permagna contineri mysteria, ac potissimum insignie esse hieroglyphicam eorum quae Deus erat acturus: nec hic multa requiritur ad eius intelligentiam speculatio. Sciunt omnes illud Sancta Sanctorum, seu Sanctitas Sanctitatum denotare Christi divinitatem, eiusque divinitatem personam, fontem & originem totius sanctita- tis: velum autem aperte Apostolo purissimam eius referent humanitatem: Per velamen id est per carnem suam. O quale velum industria contex- tum sapientissimi illius operarii, Spiritus S. ex mundissimo sanguine Virginis ipsius calis sole- que non horis velum mille confectum polymi- tis, ornamentis subitij, opere plumario, omni- bus inquam ornatum gratis, domis, & qualiter caelesti pulchritudine qua Deus praefulget: ve- lum hoc carnis operiebat Sanctuarium divinae personae: quia sub humanae operibus, quae effie- rat, abscondebatur Christus opera Dei suamque vitam: ita significat D. Ioannes primo Sanctua- rij deseribens maiestatem: In principio erat Ver- bum, & Verbum erat apud Deum, &c. Cui statim velum oppandit carnis: Et Verbum caro factum est. Itaque sub hoc velo gloria, maiestas, & supre-

mas Dei dignitas comprehendebatur, vita quo- que eius, quam illi naturae communicata ex visione personae Verbi, cui omnem suam tribuit vitam per aeternam generationem. Haec omnia velum tegit humanitatis, itaque per my- sterium Incarnationis communicat Deus homi- ni esse suum, & divinitatem & propriam vitam, quam Pater Verbo communicat.

Has omnes igitur perpende in SS. Sacra- mento circumstantias, & procul dubio in om- nibus illis invenies divinitatem grandem & ex- pressam mysterij Incarnationis imaginem. Hoc primum in illo occurrit quod ait Ioh. Qui con- movet terram de loco suo. Sicut enim per illud terram illius hominis singularis extulit ad su- prenum vique caelum divinitatis suae fami- ler extollit hominem illum recipientem ad hu- jus caeli magnitudinem: quia singulis homini- bus in SS. Sacramento esse tribuit & divinitatem, quam tantum communicavit homini illi Christo, illosque subleat ad statum divinitatis quandoquidem per illam Christi cum ipsa v- sionem, dum se Christus totum hominum communicat, ipsa pariter illis communicatur idque tanta dignitate, ut ipsi Angelis sunt aequi- dum contemplantur Deum in mentem esse descendere in tugurium adeo pusillum, quale est pedus hominis: & Deus qui ipsa est unitas & sanctitas non designetur ut ardeat um adeo horridum: hoc est quod Angelos tale quid spe- dantes in stuporem rapit quam maximum, nec excellentiam capit in modo quo se Deus in hoc divino Sacramento, communit at hominibus, ipsi Spiritus S. sua illam gratia faciente manifestet. Et in hac communitatione homini infundit di- gne illum recipienti proprietates & conditiones Dei: ita ut non videatur idem ipse, qui ante erat, vivente: iam non vivit affectus hominis in ipso: quia iam vivit Christus: *Non ego, inquit Apul- iam non ego, vivit vero in me Christus.*

Hoc ipse Deus declaravit in figura huius SS. Sacrament. mystico illo Agno, quem praeccepit Israelitis ut ederent, velut praecincti & penalis induti, baculos tenentes manibus ad ter pedes- tre paratissimi: *Denes vestros accingatis, & calca- menta habebitis in pedibus vestris, tenentes baculos in manibus: omnes enim paratos esse oportebat & prompto ad exitum de Aegypto, quo no- bis statim intelligi, ut accessuri ad S. Communionem, hanc ez suscipiamus praeparatione ac si iam iobis egrediendum esset de Aegypto mundi huius, & moriendum. Qui morti proximus est, ita omnes vitae huius curas abijcet, ut nullus de-*

sollicitus, in futura tantum suam extendit sollicitudinem: & ita videtur iam affectibus huius mundi, valere ut nullus eum remoretur; illa igitur dispositione accedere conuenit, vt illis omnibus soluti, nostræ voluntati affectus tantum impetent cælestes: quatenus absque vilo impedimento nobis concedatur Dei conuentiones: vt in omnibus nostris actionibus videamur magis spirituales quam carnales, magis diuini quam humani: & viuente in nobis Christo, eius in nobis vita manifestetur, quæ in hoc cælesti epulo communicatur: *Et uia Iesu manifestetur in nobis.* Nam si ut in Christo, licet operata uelo humanitatis uita illa manifestetur quam illi Pater æternus communicauit propter unionem quam habet cum diuina eius natura: ita similiter in nobis manifestetur uita Christi, quamuis abscondita sub tegmine accidentium huius diuini Sacramenti propter unionem cum ipso dum eum in S. Communione recipimus: *Sicut misit me uincens Pater, & ego uincens propter Patrem: Et qui manducat me uiuet propter me.*

IX. Fabrica illa diuina dicta Sancta Sanctorum Incarnationis figura expellam etiam habet cum SS. Sacramento conuenientiam: sicut enim eam Deus ipse delineauit & præscripsit, & hoc operatus est mysterium: similiter & ipse Deus insignem hanc ædificauit fabricam SS. Sacramentum ipse Christus hoc instituit, uerus Deus & Dominus noster, vt declarat D. Ambrosius: *Antor Sacramentorum quis esto, nisi Dominus noster Iesus Christus:* uide dicitur *Sanctus Sanctum:* erat etenim locus altissimæ sanctitatis Dei laeuis sub cortinis humanitatis in Incarnatione, de quo omnis Sanctorum sanctitas emanat: pariter in SS. Sacramento locus est sanctitatis Dei: quia in illo totus continetur. Christus uelut operatus accidentium: cuius personam utique diuinam, in qua sunt omnes thesauri sapientia & scientia Dei Patris, ipse Pater constituit omnis sanctitatis originem: quia fons est & fœturigo gratiarum, quibus Sanctos creat Ecclesia.

X. Sub tegumento humanitatis Pater æternus homini illi totam suam communicauit diuinitatem, vitam, diuitias, gazas, maiestatem, magnitudinem, & sub uelamine accidentium, dum Christus se totum tradit hominibus, suam illis communicat diuinitatem: per illum igitur cibum illos reddit diuinos: nam ut alibi diximus, alimentum suum comedenti inludit conditiones SS. uero Sacramentum, cibis est diuinus, ac prouide homines illud manducantes diuinos

reddit, & conditionibus adornat cælestibus, thesauros operisque illis tradit gratia: suæ: quia in rei ueritate animam impingnat omnibus Spiritus S. donis ac gratijs illi communicatis: *Mens Opus, & omnium spiritualium charismatum abundantia impingatur:* ait D. Thom. Et quemadmodum Pater æternus Christo vitam suam communicauit, ita & Christus suam igne communicauit: *Qui manducat me uiuet propter me.* Itaque quantum sapio, Christus per hoc SS. Sacramentum ad singulos homines illa dona extendit, quæ Pater suus illi in mysterio Incarnationis contulerat. Hoc igitur supposito probatur, quam elegantè dixerit D. Thom. *Quia in hoc Sacramento totum, mysterium nostra salutis comprehenditur.*

§. 2. *Sicut Christus totam humanitatis suæ massam temperauit fermento diuinitatis ad nostra redemptionis opus: ita massam singulorum immiscuit SS. Sacramento, ut nostra salutis opera exequeremur.*

Singulari proflus argumento declarari potest, quod in hoc mysterio nobis innotescit, etenim si quid noui, profectio quedam est & extensio eius quod fecit Deus in Incarnatione. Ad huius expositionem scripsit D. Ioan. hæc uerba adeo tremenda, ut illa percipiens in terram te prosternas & merito: *Verbum caro factum est, & habitauit in nobis.* q. d. Hoc noueris quod Verbum diuinum in nobis habitaturum nostramque salutem operaturum nostram assumpserit carnem, illam contemperans, & uirtutem illi largiens opus adeo præstans exequendi: & quamuis uerum sit, ait D. Thom. *Magnum sit dare se in factum peregrinationis nostræ (per Incarnationem) maius in preteritum redemptio: porto taliter se nobis tradere, ut à nobis non peller separari, qualiter se nobis tradit in SS. Sacramento. Cuius datur in cibum, datur non ad separationem aliquam, sed ad omnimodam unionem, beneficium est omnem excedens modum beneficii ceteraque vincens, atque ut tale profectum illud idem Euangelista, & quasi hæc uerba: *Verbum factum est copulat illis de SS. Sacramento. Caro mea uere est cibus &c. Accipite & comedite.* Ex quibus apparet quod dilatauerit & extendit summum illud bonum, ut omnibus tribueretur, sub eodem uelamine & cortinis suæ diuinitatis, quas*

6
Ioh. x.
Opus. 88
I.
Maximū beneficiū V. Eucharistia.

